

نفسه‌های آخر قالببافی بر «دارها» / نقش «رکود» بر فرش نشست

[ad_1]

خبرگزاری مهر- گروه استان‌ها: قالببافی از هنرها و صنایع دستی اصیل و کهن ایرانی محسوب می‌شود به طوری که فرش دستباف روزگاری به عنوان اسباب زینت خانه‌ها استفاده می‌شد.

این هنر به قدری ارزشمند است که کهن‌ترین فرش دنیا با ۲۵۰۰ سال قدمت متعلق به ایران است و در یکی از موزه‌های روسیه نگهداری می‌شود و حتی گران‌ترین فرش دنیا با ۳۳ میلیون و ۸۰۰ هزار دلار قیمت نیز متعلق به کشور ایران است که در موزه واشنگتن نگهداری می‌شود.

از سوی دیگر بزرگ‌ترین فرش با اندازه ۵۶۴ مترمربع در مسجد شیخ زاهد ابوظبی با بازدید روزانه ۲ هزار جهانگرد و ریزبافت‌ترین فرش ۱۸۰ رج پرسپولیس با قیمت ۱۳ میلیارد تومان نیز از دیگر هنرهای مردم ایران است.

به گفته رئیس مرکز ملی فرش ایران ۷۰۰ هزار بافنده فرش در کشور فعالیت می‌کنند و هم‌اکنون فرش تولیدی ایران به ۸۰ کشور دنیا صادر می‌شود.

مشکلاتی از بیمه تا مالیات

حمید کارگر در رابطه با مشکلات صنعت فرش در ایران هم گفت: یکی از تجربیات نامطلوب فرش ایران اعمال تحریم‌های طالمانه از سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۶ بود به طوری که فرش امکان ترخیص از گمرکات را نداشت.

مشکلاتی از بیمه تا مالیات
حمید کارگر در رابطه با مشکلات صنعت فرش در ایران هم گفت: یکی از تجربیات نامطلوب فرش ایران اعمال تحریم‌های طالمانه از سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۶ بود به طوری که فرش امکان ترخیص از گمرکات را نداشت.

رئیس مرکز ملی فرش ایران متذکر شد: متأسفانه فرش ایران ناشناخته است درحالی‌که زمانی فرش کالای پسران‌داز خانه‌ها محسوب می‌شد و بعد از استفاده با قیمت بیشتر به فروش می‌رفت.

رئیس مرکز ملی فرش ایران با تأکید به اینکه ۴۷ منطقه تولید فرش دستبافت شناسایی شده و از این تعداد ۲۹ منطقه ثبت جهانی شده است، اضافه کرد: حتی از این امتیاز به شکل مطلوب استفاده نکردیم.

کارگر با اشاره به فعالیت تعداد کثیری فرش‌باف در سطح کشور اضافه کرد: متأسفانه مشکلاتی ازجمله بیمه، تسهیلات بانکی و معافیت‌های مالیاتی مشاهده می‌شود.

وی افزود: ۳۲۰ هزار قالب‌باف تحت پوشش بیمه است و این در حالی است که قانون فعلی بیمه قالب‌بافان به‌صورت سالانه بوده و افزایش جمعیت قالب‌بافان را مدنظر ندارد.

رئیس مرکز ملی فرش ایران ابراز امیدواری کرد طرح جدیدی که در مجلس در حال تبدیل شدن به قانون است به این خلأ پاسخ گفته و مشکل بیمه قالب‌بافان رفع شود.

صنعت فرش‌بافی با فرهنگ و هنر مردم کشور عجین شده است

این صنعت اگرچه با فرهنگ و هنر مردم ایران عجین شده و مردم خاطرات فراوانی با آن دارند، اما در دوران حاضر با بی‌مهری مواجه شده و در کمتر خانه‌ای فرش دستبافت دیده می‌شود چراکه فرش ماشینی در رقابت با این هنر گوی سبقت را ربوده است.

بر اساس بررسی‌ها صنعت فرش دستباف در سال‌های اخیر با مشکلات بسیاری روبرو بوده تا جایی که همین موضوع روند تولید و صادرات آن را با کاهش مواجه کرده است.

تقریباً در تمام استان‌های کشور فرش بافته می‌شود، اما بافت فرش در برخی استان‌ها از مرغوبیت، اعتبار و جایگاه خاصی برخوردار است و در بازارهای جهانی نیز به‌عنوان یک برند موقعیت خوبی دارند، نظیر فرش تبریز و کاشان.

بافت فرش در استان همدان نیز روزگاری رونق داشته است، رونقی که امروز کمرنگ شده و استمرار این روند برای این هنر-صنعت نگران کننده است.

فرش دستباف نسبت به گذشته رونق کمتری دارد

یک کارشناس فرش دستباف در همین خصوص در گفتگو با خبرنگار مهر با بیان اینکه امروزه فرش دستباف در استان همدان نسبت به گذشته رونق کمتری دارد، اظهار داشت: همدان یکی از مراکز اصلی تجارت فرش در منطقه غرب کشور بوده و باید دوباره به جایگاه گذشته خود بازگردد.

اکرم عبدی بابیان اینکه قالیبافان شهر همدان در یک قرن گذشته از انواع طرح‌های رایج در ایران از جمله افشان شاه‌عباسی، لچک ترنج شاه‌عباسی و غیره استفاده کرده‌اند، عنوان کرد: روستاهای اطراف همدان دارای طرح‌های خاصی هستند که عموماً به‌صورت ذهنی بافته می‌شوند.

وی فرش قدیم و محلی همدان را از زیباترین و شادترین فرش‌های ایران دانست و بیان داشت: کاهش کیفیت مواد اولیه، دخل و تصرف در طرح‌های محلی و یا فراموش شدن آن‌ها تا حد زیادی از مرغوبیت فرش همدان کاست که این کاهش مرغوبیت، سبب کم شدن استقبال از فرش همدان شد.

فرش‌های محلی همدان در گذشته به‌واسطه بازاری که در آن فرش‌ها عرضه می‌شد، به‌طور گسترده‌ای در سایر استان‌ها و حتی کشورهای همسایه پخش می‌شد. در همین خصوص یک تولیدکننده فرش در استان همدان بابیان اینکه فرش در استان همدان با وجود قدمت و سابقه زیاد مورد توجه مسئولان نیست، گفت: آوازه فرش همدان در دنیا از قم و تبریز بیشتر است اما توجه چندان‌ی به آن نمی‌شود.

محمد اعتمادی بابیان اینکه حرفه قالیبافی در اخذ تسهیلات با موانع بسیاری مواجه است و تجار استان همدان نیز بیشتر به صادرات فرش کهنه علاقه دارند، گفت: فرش «مهربان»، «جوزان» و سایر مناطق استان در جهان شهره هستند اما متأسفانه فرش استان همدان به فراموشی سپرده شده است.

فرش در استان همدان فرسایشی شده و تنها تولید تابلو فرش در همدان دنبال می‌شود که کمکی به صنعت قالیبافی در همدان نخواهد کرد، گفت: احیای نقشه فرش همدان، تولید و صادرات آن مطابق سلیقه روز دنیا نیاز به تلاش همه‌جانبه دارد.

یک فروشنده فرش در همدان نیز در گفتگو با خبرنگار مهر ورود فرش ماشینی را آفت رشد و توسعه هنر ایرانی دانست و گفت: ورود فرشهای ماشینی و تبلیغات گسترده آنها به همراه قیمت ارزان این کالای صنعتی، بخش عمده‌ای از بازار فرش دستباف را گرفته است.

محمدرضا روحانی منش با بیان اینکه تولید فرش سرمایه زیادی می‌خواهد و بسیاری از کسانی که دنبال سودآوری در کوتاه مدت هستند نمی‌توانند در این حوزه وارد شوند، یادآور شد: اگر دولت تسهیلات بیشتری در بخش صادرات فراهم کند تولیدکننده می‌تواند فرش دستباف را در داخل با شرایط بهتر و قیمت کمتری به مصرف‌کننده عرضه کند و صنعت فرش رونق می‌گیرد.

در همین خصوص رئیس اداره فرش استان همدان در گفتگو با خبرنگار مهر با بیان اینکه فرش‌بافی از ارزنده‌ترین حرفه‌ها در ایجاد اشتغال است، افزود: در حوزه فرش دستباف ۲۵ شغل جانبی نظیر پشم‌چینی، حلاجی، نخ‌ریسی، پرداخت و بازرگانی فرش نهفته است که اگر به حوزه فرش توجه شود اشتغال قابل‌توجهی از این طریق ایجاد می‌شود.

احمدعلی بابایی با بیان اینکه حوزه فرش دستباف از پشم‌ریسی تا تولید تجارت ۱۰ میلیون نفر را در سطح کشور در دل خود جای داده است، گفت: جامعه فرش جامعه کوچکی نیست بلکه قشر زیادی از جامعه را تحت پوشش قرار داده و مدیریت و اشتغال ایجاد می‌کند.

فعالیت ۴۷ هزار و ۷۱۹ نفر بافنده فرش در همدان

رئیس اداره فرش استان همدان با تأکید بیان اینکه بابیان اینکه در استان همدان ۴۷ هزار و ۷۱۹ نفر بافنده فرش هستند، عنوان کرد: از این تعداد ۳۷ هزار و ۶۷۰ نفر خانم و ۱۰ هزار و ۴۹ نفر آقا هستند که این آمار درگذشته ۱۰۰ هزار نفر بوده است.

وی عدم فروش این کالا، اصلاح و راستی آزمایی آمارها در این زمینه را از دلایل کاهش قشر فعال در حوزه فرش در استان همدان برشمرد و

گفت: هرکدام از بافنده‌ها قادر هستند سالانه یک متر فرش ببافند که در آن صورت باید تولید سالیانه فرش در استان ۴۷ هزار و ۷۱۹ متر باشد اما در سال گذشته ۳۶ هزار و ۵۱۴ متر فرش در استان همدان بافته شد.

وی با اشاره به اینکه در حوزه فرش دستبافت مجوزهای فرش خانگی در استان همدان صادر می‌شد و تاکنون ۱۱ هزار و ۴۲۳ مجوز بافت فرش به متقاضیان ارائه شده است، گفت: صدور مجوز بافت فرش در خانه هیچ امتیازی برای استان نداشته و حتی یک متر هم به میزان بافت فرش در استان همدان اضافه نشده و بر همین اساس از ۳ سال پیش صدور مجوز بافت فرش در خانه متوقف شده است.

رئیس اداره فرش استان همدان با اشاره به کاهش میزان تخصیص اعتبار در حوزه فرش، تأکید کرد: در سال ۹۴ میزان ۲ میلیارد تومان اعتبار در بین بافندگان توزیع شد اما در سال گذشته این مبلغ به ۳۰۰ میلیون تومان رسید که این مورد از دیگر دلایل عدم صدور جواز خانگی بود.

۲۱ درصد از بافنده‌های استان همدان بیمه هستند

با بایی با اشاره به بیمه قالی‌بافی و استقبال افراد فعال در این زمینه عنوان کرد: از ۲۷ درصد حق بیمه قالی‌بافی ۲۰ درصد توسط دولت

و ۷ درصد توسط بافنده پرداخت می‌شد که تا پایان سال گذشته تعداد بیمه‌شدگان به ۱۴ هزار و ۹۵۷ نفر رسید که ۲۱ درصد از قشر بافنده استان همدان را شامل می‌شود.

وی اظهار داشت: از ۱۴ هزار و ۹۵۷ بیمه‌شده در استان ۳ هزار و ۴۳۵ نفر آقا و ۱۱ هزار و ۵۴۰ نفر خانم هستند.

بابایی با اشاره به اینکه از محل اعتبارات استانی در سال گذشته ۳۲ درصد به حوزه فرش تخصیص داده شد، تأکید کرد: ۲۰۰ میلیون تومان اعتبار در این راستا به حوزه فرش تعلق می‌گرفت که تنها ۸۷ میلیون تومان از آن محقق شد.

وی بابیان اینکه در سال گذشته یک هزار و ۳۰ نفر در کلاس‌های آموزشی بافندگی شرکت کردند، اظهار داشت: هدف از برگزاری این دوره‌های آموزشی ترویج فرهنگ بافت فرش، کمک به واحدهای تولید فرش و حضور در المپیادهای بافت فرش است.

بابایی با تأکید بر اینکه امسال برای برگزاری دوره‌های آموزشی ۹۲۰ میلیون تومان اعتبار درخواست شده است، افزود: اگر این میزان اعتبار تخصیص داده شود ۹۲ دوره آموزشی برای ۳ هزار و ۶۸۰ نفر از علاقه‌مندان به‌صورت رایگان برگزار خواهد شد.

رئیس اداره فرش استان همدان با اشاره به اینکه پایین بودن میزان آگاهی بافندگان از تقاضای بازار از مشکلات مشهود در حوزه فرش‌بافی در استان همدان است، افزود: نبود آموزش‌های مدرن، عدم وجود کارگاه‌های متمرکز در روستاها، بالا بودن قیمت مواد اولیه و نبود مکان توزیع و تولید مواد بافندگی از مشکلات این حوزه در استان است.

بابایی بابیان اینکه عدم وجود شناسنامه برای فرش‌های دستبافت یکی از مشکلات حوزه بازرگانی و تجاری فرش در استان همدان است، افزود: نبود ثبات در قوانین و مقررات صادراتی، عدم وجود بازار تقاضا و رکود در بازار فرش و نبود گروه‌های بازاریابی در کشورهای مختلف از مشکلات مشهود در این حوزه است.

وی با تأکید بر اینکه عدم پرداخت تسهیلات بانکی در حمایت از تولیدکنندگان از مشکلات رایج در حوزه مالی و پولی فرش استان همدان است، گفت: نداشتن سرمایه کافی برای تهیه مواد اولیه، بالا بودن بهره‌های بانکی و عدم بهره‌مندی بافنده‌ها از بیمه تأمین اجتماعی از دیگر مشکلات است.

وجود مراکز متعدد برای تصمیم‌گیری در حوزه فرش

با بایی همچنین با بیان اینکه وجود مراکز متعدد برای تصمیم‌گیری در حوزه فرش در بخش خصوصی و دولتی سبب شده تا ضعف قانونی و قوانین موازی در این حوزه مشاهده شود، گفت: مدیریت در بخش دولتی و خصوصی حوزه فرش به صورت متمرکز انجام شود کما اینکه در بخش خصوصی تشکلهای متعددی برای مدیریت فرش دستبافت وجود دارد.

احمدعلی با بایی وجود اتحادیه، انجمن و شورا در حوزه مدیریت فرش در بخش خصوصی را مورد اشاره قرارداد و با بیان اینکه با راه‌اندازی خانه فرش در بخش خصوصی می‌توان این حوزه را به شکل واحد مدیریت کرد، گفت: این اقدام تمامی رشته‌های صنفی را پوشش می‌دهد و با مدیریت متمرکز اقدامات موفق‌تر خواهد بود.

با بایی با بیان اینکه در بخش دولتی نیز فرش متولیهای متعددی دارد، تبیین کرد: اصلی‌ترین بخش مدیریتی فرش، مرکز ملی فرش ایران است که

زیر نظر وزارت صنعت، معدن و تجارت فعالیت می کند.

وی با اشاره به اینکه در وزارت صنعت، معدن و تجارت، مرکز اصناف از دیگر متولیان حوزه فرش است، گفت: این امر سبب می شود فرش در زیرمجموعه دستگاه‌هایی نظیر کمیته امداد، آموزش فنی و حرفه‌ای، اداره کل کار و امور اجتماعی، صندوق مهر و کارآفرین و دانشگاه‌های فرش قرار گیرد.

ساختار فرش باید در بدنه دولت متمرکز شود

رئیس اداره فرش استان همدان تأکید کرد: ساختار فرش باید در بدنه دولت متمرکز شود، چراکه فرش کالای ارزشمند، هنری و گران‌بهای ملی است که اشتغال زیادی در دل خود جای داده و این میراث کهن دارای صرفه اقتصادی است، به این دلایل فرش باید یک سازمانی فراتر از مرکز ملی فرش ایران داشته باشد.

بابایی با تأکید بر اینکه در ساختار تعریف شده باید سازمان ملی فرش و صنایع دستی وجود داشته باشد، عنوان کرد: باید در شاکله صنایع دستی، سازمان ملی فرش و صنایع دستی به وجود آید که این ساختار می‌تواند ما را از وضعیت فعلی نجات دهد.

با این تفاسیر آنچه مسلم است در گذشته هنر قالیبافی به‌عنوان یکی

از شغل‌های پردرآمد محسوب می‌شد و هر خانواده‌ای با زدن گره‌هایی بر چله، امید به گشایش گره زندگی داشت و هر دار قالی که پایین می‌آمد دختر به خانه بخت می‌رفت، پسر با خیال آسوده تشکیل زندگی می‌داد و مستأجران صاحب سرپناهی می‌شدند.

اما در حال حاضر این صنعت نه تنها جایگاهی در میان زنان و مردان قالیباف ندارد بلکه رو به فراموشی است که باید برای رساندن همدان به جایگاه قبلی خود در این حرفه تلاش جدی‌تری کرد.

ad_2]]

Source link